

Innlandet
fylkeskommune

PS! Naturbruk

Sluttrapport | PS!Naturbruk

Samarbeid om og synliggjøring av naturbruksutdanning i innlandet

Innhold

1. Kort oppsummering av prosjektet.....	3
1.1 Bakgrunn for prosjektet.....	3
1.2 Sammendrag av prosjektgjennomføring.....	3
2. Oppnåelse av prosjektets mål.....	6
3. Prosjektets leveranser.....	7
4. Evaluering av prosjektets styring og økonomi.....	8
4.1 Prosjektets organisering.....	8
4.2 Interessenter og forankring.....	8
4.3 Økonomi.....	8
5. Læringspunkter for linjeorganisasjonen.....	9
6. Anbefalinger.....	9
Vedlegg.....	10
Oppsummering av evalueringen.....	10
Prosjektmandat.....	10

Sluttrapport | PS!Naturbruk, samarbeid om og synliggjøring av naturbruksutdanning i innlandet

Dato | 12. oktober 2022

Avdeling/seksjon/enhet | Næring og internasjonalt samarbeid, Kompetanse og tannhelse

Prosjekteier | Innlandet fylkeskommune avd Næring og internasjonalt samarbeid

Utarbeidet av | Sissel By Ingvaldsen

Godkjent av | Styringsgruppa 31.10.22

1. Kort oppsummering av prosjektet

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Profilering- og rekrutteringsarbeid er et nasjonalt oppdrag forankret i jordbruksforhandlingene mellom Staten, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Oppdraget er gitt til fylkeskommunen ved Næring og internasjonalt samarbeid (NIS). Det er opp til fylkeskommunen og landbruksnæringa hvordan oppdraget skal løses. Samarbeidsarenaen Partnerskap landbruk gir føringer for hva som skal prioriteres.

Alle naturbruksskolene i Innlandet har jobbet godt med profilering og rekruttering hver for seg. Søker tallene er gode. Høsten 2020 inviterte fylkeskommunen rektorene ved de fire skolene til en dialog om hvordan samarbeide om profilering og rekruttering til naturbruk og voksenagronom i det nye Innlandet fylke, erfaringsdeling og ideer til nye tiltak.

Konklusjonen var at alle naturbruksskolene i Innlandet ønsket å gå sammen om å gjennomføre et rekrutterings/profileringsprosjekt.

Prosjektideen ble forankret og beskrevet i et prosjektmandat (se vedlegg) og behandlet i hovedutvalgene næring og utdanning.

Satsingen ble forankret i nasjonale og regionale mål samt bærekraftmålene. Prosjektet skulle bidra til å styrke rekruttering til landbruksutdanning og øke rekruttering til og likestilling i landbruket.

Prosjektet er et samarbeid mellom Storsteigen vgs, Solør vgs, Jønsberg vgs, Lena-Valle vgs, avdeling for Næring og internasjonalt samarbeid, Kompetanse og tannhelse og kommunikasjonsavdelingen. Statsforvalteren, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag har vært involvert i tidlig fase og er blitt orientert om status i arbeidet underveis.

Prosjektet startet opp i mai 2021 med navnet ROP, en forkortelse som allerede var benyttet av andre. PS!Naturbruk ble avsluttet i oktober 2022.

1.2 Sammendrag av prosjektgjennomføringen

PS!Naturbruk er

- En annerledes rekrutteringskampanje for naturbruk og landbruk.
- Læringsprosjekt som bygger opp om læreplanmålene.
- Elevene ved de fire naturbruksskolene er hovedaktører i arbeidet.
- Ferskvann Reklamebyrå er inspirator, mentor, faglig veileder og produsent.
- Budsjett: 800 000 kr + personalressurser.
- Fylkeskommunen er prosjektkoordinator.

Et læringsprosjekt

PS!Naturbruk har vært et læringsprosjekt hvor skolene har prøvd ut en modell/metode for elevstyrt profilering av livet på skolene og samtidig realisert mål i læreplanen. Ferskvann reklamebyrå har hatt ansvaret for faglig veiledning og opplæring.

Sluttsamling for PS!Naturbruk på Bryhni gård. Foto: Andreas Nilsson, Ferskvann.

Naturbruk Innlandet

Den andre hoveddelen av prosjektet har vært å presentere naturbruksutdanningen i Innlandet samlet sett og viser skolenes egenart og muligheter. Ferskvann har produsert en presentasjonsfilm for programfaget naturbruk i nært samarbeid med de fire skolene. Det er også etablert en landingsside for Naturbruk Innlandet. Hovedmålgruppen har vært ungdomsskoleelever, foreldre og rådgivere.

Proessen

Det første idémøtet ble avholdt med skolene i oktober 2020. Der ble de utfordret til å komme opp med en skisse til et samarbeidsprosjekt. På nyåret 2021 ga skolene et innspill på hvilke behov hver enkelt skole hadde. På grunn av pandemien ble det lite framdrift fram til mai 2021. Da ble Ferskvann reklamebyrå engasjert i ideutviklingsarbeidet og det ble jobbet fram en felles prosjektidè sammen med skolene. Rektorene som deltok innledningsvis, forankret arbeidet på skolene slik at dette ble kjent både for ansatte og elever. Skolene har travle dager og det er forsøkt å balansere forventningene/ambisjonene slik at prosjektet har gitt de resultatene som er satt som mål.

Samarbeidsprosjekt

Samarbeidet mellom skolene har vært en sentral del av prosjektet. Dette er det første samarbeidsprosjektet som er gjennomført av alle fire natur-

bruksskolene. Fra nå av vil utdanningsprogrammet profileres som Naturbruk Innlandet. I tillegg vil skolene fortsette og synliggjøre livet på skolene.

Overføringsverdi til andre utdanningsprogram/ skoler

Prosjektets arbeidsprosesser og organisering bør ha overføringsverdi til andre utdanningsprogram og skoler. Skoler som ønsker å samarbeide og jobbe systematisk med profilering og rekruttering kan trekke ut nyttig erfaring og læring fra satsingen PS!Naturbruk.

Hvordan vil skolene videreføre det de har lært i prosjektet

Skolene avventer retningslinjene for bruk av sosiale medier og personvern fra fylkeskommunen.

En skole sier at de vil videreføre arbeidet i redaksjonsrådet og at det skal lages en publiseringsplan. Den andre skolen sier at de vil fortsette å bruke sosiale medier og at det er uvisst om de vil benytte redaksjonsråd. Skolen har etablert en markedsføringsgruppe hvor det sitter representanter fra alle avdelinger sammen med avdelingslederne. De ser på dette som en forlengelse av prosjektgjennomføringen. Den tredje skolen sier de vil fortsette å bruke sosiale medier og vurdere hvordan de skal organisere arbeidet. Den fjerde skolen vil fortsette og være aktive på sosiale medier og videreføre arbeidet.

Redaksjonsrådet ved Storsteigen vgs. Foto: Andreas Nilsson, Ferskvann.

det i redaksjonsrådene med en fast voksen person som hovedansvarlig. De vil sikre overlapp av gamle og nye medlemmer i redaksjonsrådene.

Videre vil de involvere elevrådet tidlig i skoleåret for å sikre god informasjon til alle elever.

PS!Naturbruk har gitt resultater og effekter som samsvarer godt med målene som ble satt for prosjektet.

Her følger en enkel oversikt over de viktigste prosjektaktivitetene:

Oktober 2020

Høsten 2020 ble det avholdt et inspirasjonsmøte med alle naturbruksskolene og fagskolen hvor hovedfokus var rekruttering/profilering/omdømmebygging, behov og erfaringsdeling. Videre ble det gjennomført en ideutviklingsprosess mellom rådgivere ved NIS og Kompetanse og tannhelse:

- Naturbruksskolenes behov og ambisjonsnivå for rekrutteringstiltak.
- Hva finnes av materiell som kan gjenbrukes, eventuelt videreutvikles.
- Hvordan samarbeide om rekruttering omdømmebygging.

Januar/februar 2021

- Næring og internasjonalt samarbeid besøkte naturbruksskolene.
- Intern tverrfaglig arbeidsgruppe ble etablert.
- Ferskvann ble engasjert i forarbeidet.

Mai 2021

Arbeidsgruppa på fylkesnivå inviterte naturbruksskolene, Fagskolen Innlandet, Høgskolen Innlandet, faglagene og skognæringa til møte.

Tema: Hvordan videreføre rekrutterings/profileringsarbeidet som et samarbeidstiltak mellom skolene, fagansvarlige i sentraladministrasjonen og næringa? Ideutvikling og beslutning om prosjektgjennomføring:

- Prosess, organisering, økonomi/ressursinnsats, faglig utvikling/veiledning og hva skal til for å lykkes.
- Informasjonsdeling om utdanningstilbud, søkertall og utviklingsarbeid innen landbruksutdanningene i Innlandet.

Etter dette møtet ble det jobbet videre med ideut-

Leder for Hovedutvalg for utdanning i Innlandet fylkeskommune, Mari Gjetvang. Foto: Andreas Nilsson, Ferskvann.

vikling og samarbeidsmodell. To representanter fra hver skole, rådgivere fra NIS, Kompetanse og tannhelse, kommunikasjon, representanter fra næringa og Ferskvann Reklamebyrå gjorde et forarbeid. Dette ble oppsummert i en prosjektbeskrivelse.

Juni 2021

- Styringsgruppe med Trond Carlson og Jørn Olav Bekkelund ble etablert.
- Prosjektbeskrivelse ble utarbeidet av arbeidsgruppa på fylkesnivå og godkjent av styringsgruppa.
- Koordineringsgruppen ble etablert og ble ledet av Sissel By Ingvaldsen, prosjektleder. Deltakere har vært Inger Masdal, Rune Jensen og en representant fra hver skole/redaksjonsråd. Ressurspersoner innen rådgivning, kommunikasjon og personvern har deltatt etter behov. Gruppa har hatt oppfølgingsmøter på teams hver måned.
- Plan/avtale med Ferskvann ble godkjent av styringsgruppa og skolene.
- Prosjektplanen ble godkjent av skolene.

August 2021

Oppstartsamling for skolene, koordineringsgruppa og Ferskvann.

September 2021

Redaksjonsråd ble etablert på hver skole.

Oktober 2021

- Felles oppstartsamling for alle redaksjonsrådene og koordineringsgruppa. Ferskvann hadde ansvar for det faglige opplegget. De hadde også utarbeidet et posisjonskart som viste hvilken spisskompetanse og fortrinn de fire skolene hadde.
- Politikerne fikk en orientering om prosjektet i hovedutvalgene for næring og kompetanse. [Les orienteringen her.](#)

Desember 2021

- Prosjektaktivitetene ble satt inn i et årshjul.
- Statusrapport til styringsgruppa.

Våren 2022

- Produksjon av presentasjonsfilm.
- Rådgiverforum i Innlandet ble orientert om prosjektet.
- Fylkeskommunen startet arbeidet med felles retningslinjer for bruk av SoMe og personvern for alle de videregående skolene.
- Fagsamling for alle redaksjonsrådene på Jønsberg vgs. Ferskvann hadde hovedansvaret for det faglige opplegget. Tema: Hvordan bli synlig for flere potensielle elever? Hva ønsker vi egentlig å oppnå?
- Prosjektleder for Velg skog deltok for å sikre god samhandling med de fire naturbruksskolene.
- Ferskvann gjennomførte skolebesøk/opplæring for redaksjonsrådene. Tema var individuell veiledning for skolen, kommunikasjon, sosiale medier, innholdsdisposisjon og kommunikasjonsplattform.
- Styringsgruppemøte.
- Nye redaksjonsråd ble rekruttert ved alle skolene.
- Arbeid med kommunikasjonsplattform for naturbruksskolene.
- Arbeid med felles landingsside for Naturbruksutdanninga i Innlandet.

Redaksjonsrådet ved Jønsberg videregående skole.
Foto: Andreas Nilsson, Ferskvann

Høsten 2022

- Evaluering av PS!Naturbruk. Skolene, Ferskvann og fylkesnivået har gitt sine bidrag. Se vedlegg.
- Ferskvann gjennomførte opplæringsdag for redaksjonsrådene på hver skole. Tema: Kommunikasjonsplattform, publiseringsplan og retningslinjer for bruk av sosiale medier. Se vedlegg fra Ferskvann.
- Utarbeide landingsside for naturbruk Innlandet. [Se her.](#)
- Avslutte produksjon av presentasjonsfilm og skolefilmer, se landingsside.
- Avslutte prosjektet, samling på Bryhni gård 24.10.2022:
- Lansere presentasjonsfilm, felles landingsside, vise øvrige resultater, nettsak, legge grunnlag for videreføring av arbeidet.
- Sluttrapport.
- Styringsgruppemøte 31.10.22, godkjenne sluttrapport med anbefalinger.
- Orientering i hovedutvalgene næring og utdanning i februar 2023.
- Retningslinjer for bruk av sosiale medier og personvern er under arbeid og skal slutføres før 2023.
- [Les nyhetssak her.](#)

2. Oppnåelse av prosjektets mål

Prosjektet har gjennomført en egevaluering som er oppsummert i et eget notat, se vedlegg. Oppsummeringen av evalueringen er basert på målene for prosjektet og innspill fra skolene, Ferskvann og fylkesleddet.

Prosjektresultatene er oppsummert i kapittel 3, Prosjektets leveranser.

Vi oppsummerer med at PS!Naturbruk har gitt resultater og effekter som samsvarer godt med målene som ble satt for prosjektet. Noen av målene er enkle og konkrete, og andre er mer langsiktige og vanskelige å si noe om nå. Vi antar allikevel at denne innsatsen vil påvirke de langsiktige målene positivt og at systematisk arbeid med profilering og synliggjøring vil gi positive resultater for naturbruksutdanningen og landbruket i fylket.

Samtidig er det viktig å reflektere over skolenes tidsklemme som har vært et hinder for å følge opp prosjektaktiviteter. Skolene kunne sannsynligvis fått enda mer effekt ut av utviklingsarbeidet enn

det som er tilfelle. Evalueringen viser at det fortsatt er en utfordring å få skolene til å samarbeide om felles aktiviteter og felles redaksjonelt arbeid.

3. Prosjektets leveranser

Metode for elevstyrt profilering

PS!Naturbruk har gitt to hovedleveranser. Dette har først og fremst vært et læringsprosjekt hvor skolene har prøvd ut en modell/metode for elevstyrt profilering av livet på skolene og samtidig realisert mål i læreplanen. Skolene har organisert arbeidet i redaksjonsråd som består av elever og en voksen. Det er utarbeidet en kommunikasjonsplattform. Kommunikasjonsplattformen gir et felles grunnlag og utgangspunkt for skolenes «hverdagskommunikasjon». Den består av en felles del og en del som er tilpasset den enkelte skole. I tillegg har hver skole sin publiseringsplan/årshjul.

Ferskvann reklamebyrå har hatt ansvaret for faglig veiledning og opplæring av redaksjonsrådene og bidratt i utarbeidelsen av kommunikasjonsplattformen. Metoden og modellen har overføringsverdi til andre utdanningsprogram.

Naturbruk Innlandet

Den andre leveransen er en samlet presentasjon av naturbruksutdanningen i Innlandet. Ferskvann har produsert en felles presentasjonsfilm for programfaget naturbruk i nært samarbeid med de fire skolene. Filmen viser skolenes egenart og muligheter. Hovedmålgruppen har vært ungdomsskoleelever, foreldre og rådgivere. Videre er det etablert en [landingsside for Naturbruk Innlandet](#) som gir god informasjon og som en lenket opp mot [Viibli.no](#).

Felles retningslinjer for bruk av SoMe for alle videregående skoler

Prosjektet avdekket tidlig at skolene hadde ulik praksis når det gjaldt bruk av sosiale medier. Prosjektet tok tak i problemstillingen og det ble synliggjort et behov for felles retningslinjer for bruk av sosiale medier for alle de videregående skolene. Kommunikasjonsavdelingen og personvernrådgiver er i gang med arbeidet. Resultatet vil blant annet være konkrete regler for hvordan sette opp en side i en kanal, hvilke driftsrutiner som må på plass, og bruk av samtykker og avtaler med de som fotograferes eller filmes.

Faglig veiledning og opplæring

Skolene/redaksjonsrådene har fått tilført ny kompetanse innen omdømmebygging, digitalisering, profilering, markedsføring og strategisk bruk av sosiale medier mm. Det er gjennomført tre fellessamlinger for alle skolene og fagdager på den enkelte skole. Videre er det utarbeidet gode verktøy som årshjul/publiseringsplan og kommunikasjonsplattform for å sikre god kvalitet og treffsikkerhet når det gjelder profileringsarbeidet. Se vedlegg fra Ferskvann.

Realisere læreplanmål

Prosjektarbeidet hadde som mål at arbeidet skulle bygge opp om læreplanmålene for elevene. Innspill fra skolene viser at det er mange koblingsmuligheter til læreplanmålene som for eksempel de grunnleggende læreplanmålene som er gjennomgående; muntlige ferdigheter, skrivning, lesing, regning og digitale ferdigheter. Eller målet om å presentere næringsaktiviteter, produkter eller tjenester for ulike målgrupper.

Redaksjonsrådet ved Solør videregående skole, avdeling Sønsterud. Foto: Andreas Nilsson, Ferskvann.

Med tanke på videreføring av arbeidet er det viktig å kunne integrere profileringsarbeidet i det øvrige læringsarbeidet.

Bilder og filmmateriale

Det er produsert store mengder med filmmateriale og bilder som redaksjonsrådene kan bruke videre i sitt arbeid.

4. Evaluering av prosjektets styring og økonomi

4.1 Prosjektets organisering

Det ble lagt opp til en enkel og effektiv organisering av prosjektet. Innlandet fylkeskommune var prosjekteier. Styringsgruppa bestod av seksjonssjefen på næringsbasert samfunnsutvikling og fagopplæringsjefen.

Prosjektleder etablerte en koordineringsgruppe med representanter fra fagopplæringen, kommunikasjon, en representant fra hver skole og Ferskvann. Kompetanse innen rådgivertjenesten og personvern ble trukket inn etter behov.

Koordineringsgruppa har hatt prosjektmøter på teams en gang i måneden.

På skolene har arbeidet vært organisert i redaksjonsråd som har bestått av en voksen og elever. Det har vært noen endringer i representasjonen fra skolene underveis.

4.2 Interessenter og forankring

Initiativet til dette utviklingsarbeidet ble tatt i et fellesmøte mellom næringsavdelingen og Kompetanse og tannhelse og har vært et tverrfaglig samarbeid i hele prosessen.

Ideen ble luftet i et møte med rektorene/avdelingsleder allerede høsten 2020.

Faglagene i landbruket og statsforvalteren ble involvert i partnerskap landbruk som ledes av fylkeskommunen.

Prosjektet ble også forankret i hovedutvalgene for næring og utdanning.

4.3 Økonomi

Prosjektet har hatt et budsjett på 800 000 kr. Dette er nasjonale utviklingsmidler (Jordbruksavtalen) som forvaltes av fylkeskommunen på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet. De fire skolene har bidratt med betydelig arbeidsinnsats i prosjektet.

Redaksjonsrådet ved Solør vgs. Foto: Andreas Nilsson, Ferskvann.

5. Læringspunkter for linjeorganisasjonen

Tverrfaglig samarbeid er inspirerende og gir blant annet bedre ressursutnyttelse og bedre resultater. Det krever god organisering og kommunikasjon.

Skolenes tidsrammer har vært en begrensning og det har vært vanskelig å prioritere prosjektoppgavene. Utfordringen er kanskje å prøve og integrere utviklingsarbeidet mest mulig i den daglige undervisningen.

Elevene opplevde det svært positivt å jobbe i redaksjonsrådet sammen med elever fra andre klassetrinn.

Det er fortsatt en utfordring å få skolene til å samarbeide om felles aktiviteter og felles redaksjonelt arbeid. Hvordan forsterke kommunikasjonssamarbeidet skolene imellom?

6. Anbefalinger

- Felles retningslinjer for skolenes bruk av sosiale medier og personvern ferdigstilles før utgangen av 2022.
- Sluttrapport med vedlegg legges fram for politikerne i en orienteringssak til hovedutvalgene næring og utdanning i februar 2023.
- Fylkeskommunen følger opp prosjektet og inviterer de nye redaksjonsrådene til en nettverk/inspirasjonssamling etter 1. mars 2023.
- Fylkeskommunen vil legge til rette for at erfaringene fra PS!Naturbruk blir delt.
- Kompetanse og tannhelse vil vurdere behovet for felles tilnærming for hvordan de ulike utdanningsprogrammene kan profileres.
- For å videreutvikle samarbeidet mellom naturbruksskolene og landbruksbaserte virksomheter, vil fylkeskommunen bruke og videreutvikle yrkesfagnettverket.

Redaksjonsrådet ved Jønsberg videregående skole. Foto: Andreas Nilsson, Ferskvann.

Vedlegg:

PS! Naturbruk, samarbeid om og synliggjøring av naturbruksutdanningen i Innlandet

Oppsummering av prosjektevaluering

Hva har prosjektet ført til – resultater og effekter

Oppsummering av evalueringen er basert på målene for prosjektet og svar på spørsmålene i egevalueringen. Skolene, Ferskvann og fylkesleddet har gitt innspill til evalueringen.

Hvordan fungerte forarbeidet før prosjektstart august 2021?

I forbindelse med forankringen og idèutviklingsprosessen kom det fram at skolene hadde ulik erfaring med profileringsarbeid.

En av skolene har gjennomført ulike profileringsprosjekter tidligere og hadde derfor et godt fundament for å delta i et profileringsprosjekt.

En av skolene valgte å gjennomføre en kampanje i samarbeid med Ferskvann før prosjektoppstart og mener at dette påvirket søkertallene våren 2022 positivt.

Motivasjonen på skolene har vært stor og rektorene var enige om å delta i samarbeidsprosjektet. Det vi har erfart underveis er at skolene har trange tidsrammer og oppfølgingen har vært krevende i perioder. Vi har forøkt å balansere forventningene/ambisjonene slik at prosjektet har gitt de resultatene som er satt som mål.

Evaluering: Forarbeidet ble opplevd som ryddig med god informasjon og dialog.

Hvordan har organiseringen av arbeidet på skolene fungert?

Skolene sier at det har vært krevende å følge opp prosjektet fordi både elever og voksne har det travelt.

En skole sier at organiseringen kunne fungert bedre og at skolen burde ha trukket inn flere voksne. Videre at arbeidet har blitt for sporadisk og at forankringen ikke har vært god nok.

En annen skole trekker fram at arbeidet med profileringen og bruk av sosiale medier er mer arbeidskrevende enn det de antok ved oppstart, og at det har vært uavklarte forhold om profileringsarbeidet på skolen som helhet. På en av skolene sluttet leder av redaksjonsrådet og det har vist seg krevende å få med flere voksne i arbeidet selv om de har vært positive til prosjektet.

Ferskvann er godt fornøyd med samarbeidet med skolene, trekker fram engasjerte, bevisste og lærevillige elever og god kontakt med og oppfølging fra de voksenansvarlige i redaksjonsrådene. De viser til god tilrettelegging og deltakelse på film/opplæringsdager. Ferskvann opplevde også tidsklemma til skolene. Noen ganger var det vanskelig å prioritere prosjektoppgavene.

Evaluering: Organiseringen innad på skolene virker å ha vært litt utfordrende for de fleste og prosjektet viser at slike oppgaver krever tid.

Hvordan fungerte synliggjøringen av prosjektet på skolen?

Skolene sier at prosjektet har vært synlig. På to av skolene kan se ut som om prosjektet har vært mest synlig i «naturbruksavdelingene».

På en skole ble elevrådet brukt som informasjonsarena og elvene har informert videre i sine klasser. På samme skole ble prosjektet presentert på planleggingsdager og ledergruppa har fått jevnlig oppdatering.

En skole snakker også om «skeivfordeling» når det gjelder profilering fordi naturbruk har fått midler fra nasjonalt nivå over flere år.

En skole melder at de har fått mange følgere på sosiale medier og sier samtidig at de kunne vært enda mer aktive. Prosjektet har bidratt til mer systematisk og gjennomtenkt informasjonsarbeid på skolen.

Evaluering: Synliggjøringen av prosjektet har variert fra veldig god til litt mindre god på skolene. Misforståelsen om «Skeivfordeling» bør oppklares på de skolene dette gjelder.

Hvordan har organiseringen på fylkesnivå med koordineringsgruppe fungert?

Tilbakemeldingene er gode og skolene peker på gode planer, møter, framdrift og oppfølging. En skole synes det har vært mange møter.

Evaluering: Organiseringen på fylkesnivå med oppfølgingsmøter på teams og fagsamlinger har fungert hensiktsmessig.

Hvordan vurderer skolene bidraget fra Ferskvann?

Alle partene er godt fornøyd med bidraget fra Ferskvann. Både det faglige og oppfølgingen har fungert svært godt. Dette har blant annet ført til økt kunnskap om sosiale medier og hvordan disse virker både hos elever og voksne. Videre har det gitt økt publisering og flere følgere. Opplæringen har vært bra og en skole trekker fram at de er godt fornøyd med både elever og voksne ble tatt på alvor med sine innspill. Elevene har blitt flinkere til å analysere innlegg og lage gode innlegg. En skole gir uttrykk for at det har gått med mye tid til filming.

Evaluering: Bidraget fra Ferskvann har svart til forventningene både på skolene og på fylkesnivået.

Hva har den enkelte elev lært av prosjektet?

Elevene har fått økt forståelse for sosiale medier og hvordan disse kan brukes i markedsføringen. I redaksjonsrådene har de lært noe om hva, hvordan og hvorfor publisere på sosiale medier. En skole melder at elevene synes det er artig å jobbe med dette på tvers av klassene. Videre har de lært hvor langt filmer når og hvor mange som følger med på sosiale medier. De har bedre forståelse av effekten av hashtags og søkeord og betydningen av personvern. Elevene sier også at de har lært mye om filming og det å ta gode bilder. Og til slutt så sier de at de har fått større forståelse for utdanningsprogrammet og hvor viktig det faktisk er.

Evaluering: Disse innspillene viser at elevene har hatt et godt læringsutbytte.

Hva har skolene lært av prosjektet?

Skolene har lært mer om markedsføring og bruk av sosiale medier. De har fått bedre hjemmesider med bedre bilder og videoer. Skolene har mer levende og dynamiske kontoer på sosiale medier. En skole sier at de forstår hvor avhengige de er av å formidle ved hjelp av sosiale medier. De trekker fram betydningen av god promotering av utdanningsprogrammet og gode filmer.

En skole sier at det må jobbes mer på skolene for at alle ansatte skal forstå og ikke minst la elevene få jobbe med telefonen i praksismøter og andre situasjoner. Det sies også at alle på skolen har fått større bevissthet på at det må brukes ressurser på å promotere utdanningsprogrammet. En skole mener

også at denne satsingen har gitt økt stolthet for arbeidsplassen og skolen.

En skole sier at det er vanskelig å trekke fram konkrete resultat som følge av prosjektet, men at skolen som helhet har behov for å bli bedre på sosiale medier. Publiseringsplan, bedre oversikt over kontoer skolen bruker og felles retningslinjer for bruk av sosiale medier trekkes fram som viktige verktøy for å få til dette.

En skole sier at synliggjøring kan ikke overlates til elevene alene men forankres hos skolens ledelse og ansatte. Elevene som deltar i redaksjonsrådet kan bli lei og må motiveres for å holde trøkket oppe. Det sies også at det er utfordrende å få voksne til å ta bilder/publisere.

Evaluering: Innspillene viser at skolene har økt sin bevissthet og kompetanse når det gjelder markedsføring/profilering, bruk av sosiale medier og betydningen av gode bilder og filmer. De ser behovet for å jobbe systematisk med profilering og at dette må forankres i skolens planer.

Satsingen skal først og fremst videreutvikle og styrke rekrutteringen til utdanningsprogrammet naturbruk.

Evaluering: Dette er et mer langsiktig mål og vil gi svar tidligst i 2023. Naturbruk har gode søkertall og vi antar at systematisk profilering og synliggjøring vil virke kunne forsterke denne trenden. En skole melder at de har jobbet mye med hva slags informasjon som skal ut til søkere og foresatte og har kommet til at de må kommunisere mer tydelig. En skole sier at de har fått et mer bevisst forhold til digital markedsføring.

Satsingen skal bidra til engasjement og stolthet hos de som har valgt naturbruk.

Evaluering: To av skolene rapporterer at de kan se litt av denne effekten. Kontinuerlig jobbing med profilering og synliggjøring av utdanningsprogrammet vil sannsynligvis forsterke denne effekten. En skole mener at satsingen har gitt økt stolthet for arbeidsplassen og skolen.

Satsingen skal bidra til å styrke omdømmet til landbruket og landbruksbaserte bransjene.

Evaluering: Dette er en ønsket effekt av satsingen ved de fire naturbruksskolene. God profilering og synliggjøring av utdanningsprogrammet og livet på skolene vil bidra til å styrke omdømmet til landbruket. En skole peker på behovet for et tettere sam-

arbeid mellom skole og næringsliv med tanke på profilering framover.

Modellen/arbeidsmetode skal ha overføringsverdi til andre utdanningsprogram.

Evaluerings: Arbeidsmetodikken, prosessen og resultatene vil ha overføringsverdi til andre utdanningsprogram og skoler. Dette kan og bør deles.

Satsingen skal styrke den digitale kompetansen på skolene, både hos lærere og elever.

Evaluerings: Alle innspill viser at denne målsettingen er realisert gjennom prosjektperioden. Det sies at de har fått flere verktøy og at de er tryggere på publisering. Noen peker på at det har vært krevende å få med flere voksne i arbeidet og at arbeidet må forankres hos ledelse, ansatte og elever for å lykkes.

Satsingen skal utvikle og styrke samarbeidet mellom naturbruksskolene.

Evaluerings: Skolene hadde begrenset kjennskap til hverandre ved oppstart. I evalueringen sier de at de har blitt bedre kjent med hverandres tilbud og særpreg gjennom prosjektet. Erfaringen viser at det er fortsatt en utfordring å få skolene til å samarbeide om felles aktiviteter og felles redaksjonelt arbeid.

Hvordan vil skolene videreføre det de har lært i prosjektet.

Evaluerings: Alle skolene avventer retningslinjene for bruk av sosiale medier og personvern fra fylkeskommunen.

En skole sier at de vil videreføre arbeidet i redaksjonsrådet og at det skal lages en publiseringsplan.

Den andre skolen sier at de vil fortsette å bruke sosiale medier og at det er uvisst om de vil benytte redaksjonsråd. Skolen har etablert en markedsføringsgruppe hvor det sitter representanter fra alle avdelinger sammen med avdelingslederne. De ser på dette som en forlengelse av prosjektgjennomføringen.

Den tredje skolen sier de vil fortsette å bruke sosiale medier og vurdere hvordan de skal organisere arbeidet.

Den fjerde skolen vil fortsette og være aktive på sosiale medier og videreføre arbeidet i redaksjonsrådene med en fast voksen person som hovedansvarlig. De vil sikre overlapp av gamle og nye medlemmer i redaksjonsrådene. Videre vil de invol-

vere elevrådet tidlig i skoleåret for å sikre god informasjon til alle elever.

Erfaringen viser at det er en utfordring å få skolene til å samarbeide om felles aktiviteter og felles redaksjonelt arbeid. Hvordan forsterke kommunikasjonssamarbeidet skolen imellom?

Har PS!Naturbruk realisert resultatmålene?

Resultatmål:

- En overordnet plan for profilering/synliggjøring til naturbruk. Planen skal være et samarbeidsprosjekt mellom alle naturbruksskolene og bidra til nytenkning og mer kontinuitet i rekrutterings- og profileringarbeidet.
- Ny modell for hvordan skolene selv kan jobbe med digital profilering/rekruttering. Skolene får ansvar for planlegging og gjennomføring i samarbeid med et eksternt fagmiljø. Fagmiljøet skal gi faglig veiledning og støtte til skolene.
- Utdanningsprogrammet skal profileres på en slik måte at søkerne får innsikt i hvilke muligheter valg av naturbruk gir og inspirere søkerne til å ta gode valg.
- Rekrutteringstiltakene skal profilere det moderne landbruket og landbruksbasert næringsvirksomhet. Videre skal sammenheng med bioøkonomi og bærekraft synliggjøres.
- Effekten av tiltakene skal i størst mulig grad kunne måles. Satsingen som helhet skal evalueres.

Resultat 1: Metode for elevstyrt profilering

PS!Naturbruk har gitt to hovedleveranser. Dette har først og fremst vært et læringsprosjekt hvor skolene har prøvd ut en modell/metode for elevstyrt profilering av livet på skolene og samtidig realisert mål i læreplanen. Skolene har organisert arbeidet i redaksjonsråd som består av elever og en voksen. Det er utarbeidet en kommunikasjonsplattform. Kommunikasjonsplattformen gir et felles grunnlag og utgangspunkt for skolenes «hverdagskommunikasjon». Den består av en felles del og en del som er tilpasset den enkelte skole. I tillegg har hver skole sin publiseringsplan/årshjul. Ferskvann reklamebyrå har hatt ansvaret for faglig veiledning og opplæring av redaksjonsrådene og bidratt i utarbeidelsen av kommunikasjonsplattformen. Metoden og modellen har overføringsverdi til andre utdanningsprogram.

Resultat 2: Naturbruk Innlandet

Den andre leveransen er en samlet presentasjon av naturbruksutdanningen i Innlandet.

Ferskvann har produsert en felles presentasjonsfilm for programfaget naturbruk i nært samarbeid med de fire skolene. Filmen viser skolenes egenart og muligheter. Hovedmålgruppen har vært ungdomsskoleelever, foreldre og rådgivere. Videre er det etablert en landingsside for Naturbruk Innlandet lenke som gir god informasjon og som en lenket opp mot Vilbli.no.

Resultat 3: Felles retningslinjer for bruk av SoMe for alle videregående skoler

Prosjektet avdekket tidlig at skolene hadde ulik praksis når det gjaldt bruk av sosiale medier. Prosjektet tok tak i problemstillingen og det ble synliggjort et behov for felles retningslinjer for bruk av sosiale medier for alle de videregående skolene. Kommunikasjonsavdelingen og personvernrådgiver er i gang med arbeidet. Resultatet vil blant annet være konkrete regler for hvordan sette opp en side i en kanal, hvilke driftsrutiner som må på plass, og bruk av samtykker og avtaler med de som fotograferes eller filmes. Se vedlegg.

Resultat 4: Faglig veiledning og opplæring

Skolene/redaksjonsrådene har fått tilført ny kompetanse innen omdømmebygging, digitalisering, profilering, markedsføring og strategisk bruk av sosiale

medier mm. Det er gjennomført tre fellessamlinger for alle skolene og fagdager på den enkelte skole. Videre er det utarbeidet gode verktøy som årshjul/publiseringsplan og kommunikasjonsplattform for å sikre god kvalitet og treffsikkerhet når det gjelder profileringsarbeidet.

Resultat 5: Realisere læreplanmål

Prosjektarbeidet hadde som mål at arbeidet skulle bygge opp om læreplanmålene for elevene. Innspill fra skolene viser at det er mange koblingsmuligheter til læreplanmålene som for eksempel de grunnleggende læreplanmålene som er gjennomgående; muntlige ferdigheter, skrivning, lesing, regning og digitale ferdigheter. Eller målet om å presentere næringsaktiviteter, produkter eller tjenester for ulike målgrupper.

Med tanke på videreføring av arbeidet er det viktig å kunne integrere profileringsarbeidet i det øvrige læringsarbeidet.

Resultat 6: Bilder og filmmateriale

Det er produsert store mengder med filmmateriale og bilder som redaksjonsrådene kan bruke videre i sitt arbeid.

Hogsmaskin i skogen. Foto: www.pixabay.com.

Vedlegg:

Prosjekt ROP, rekruttering og profilering naturbruk

Prosjektbeskrivelse/oppdragsbeskrivelse

Oppfølging av et nasjonalt oppdrag forankret i Landbruks- og Matdepartementet, oppfølging av det årlige jordbruksoppgjøret.

Det ferdige dokumentet er underlag for godkjenning av prosjektetablering og behandles hos de respektive linjelederne.

Eier

- Næring og internasjonalt samarbeid, NIS og Kompetanse og tannhelse KOT
- Seksjon Næringsbasert samfunnsutvikling
- Enhetene Elevtjenesten og Fag- og yrkesopplæring

Bakgrunn

Alle naturbruksskolene i Innlandet har jobbet godt med profilering og markedsføring(rekruttering) hver for seg. Søkertallene er gode. Rekruttering/profilering må være en kontinuerlig innsats dersom den skal gi gode resultater over tid.

Profilering- og rekrutteringsarbeidet er et nasjonalt oppdrag som er gitt til Næring og internasjonalt samarbeid (NIS). Det er opp til fylkeskommunen og landbruksnæringa hvordan oppdraget skal løses.

Det er behov for at alle naturbruksskolene i Innlandet samarbeider og koordinerer rekrutteringsarbeidet. Det er derfor avholdt et temamøte med alle skolene og fagskolen hvor hovedfokus var behov og erfaringsdeling. Videre har det vært gjennomført en ideutviklingsprosess mellom rådgivere ved NIS og Kompetanse og tannhelse. I mai skal det jobbes videre med ideutvikling og samarbeidsmodell. Da møtes to representanter fra hver skole sammen med rådgivere fra NIS, Kompetanse og tannhelse, kommunikasjon, representanter fra næringa og Ferskvann Reklamebyrå.

Satsingen skal bygge opp om de politiske målene nasjonalt og regionalt, spesielt [Bioøkonomistrategien](#) og [BioValley](#) Bærekraftmålene ligger til grunn for arbeidet.

Formål

Hvorfor satse på rekruttering og profilering

Formålet med satsingen er øke attraktiviteten og rekrutteringen til naturbruksutdanningen for å sikre nødvendig og relevant landbruksfaglig kompetanse i hele Innlandet.

Effekt mål

Hvilke effekter og merverdi skal satsingen gi?

- Satsingen skal først og fremst videreutvikle og styrke rekrutteringen til utdanningsprogrammet naturbruk.
- Satsingen skal bidra til engasjement og stolthet hos de som har valgt naturbruk.
- Satsingen skal bidra til å styrke omdømmet til landbruket og landbruksbaserte bransjene.
- Modellen/arbeidsmetode skal ha overføringsverdi til andre utdanningsprogram.
- Satsingen skal styrke den digitale kompetansen på skolene, både hos lærere og elever.
- Satsingen skal utvikle og styrke samarbeidet mellom naturbruksskolene.

Resultat mål

- En overordnet plan for rekruttering/profilering til naturbruk. Planen skal være et samarbeidsprosjekt mellom alle naturbruksskolene og bidra til nytenkning og mer kontinuitet i rekrutterings- og profileringsarbeidet.
- Ny modell for hvordan skolene selv kan jobbe med digital rekruttering/profilering. Skolene får ansvar for planlegging og gjennomføring i samarbeid med et eksternt fagmiljø. Fagmiljøet skal gi faglig veiledning og støtte til skolene.
- Utdanningsprogrammet skal profileres på en slik måte at søkerne får innsikt i hvilke muligheter valg av naturbruk gir og inspirere søkerne til å ta gode valg.
- Rekrutteringstiltakene skal profilere det moderne landbruket og landbruksbasert næringsvirksomhet. Videre skal sammenhengen med bioøkonomi og bærekraft synliggjøres.
- Effekten av tiltakene skal i størst mulig grad kunne måles. Satsingen som helhet skal evalueres.

Tidsplan

Mars 2021: Ideutvikling, forankring og beslutning
August 2021: Planlegging og gjennomføring
August 2022: Avslutning

Interne interessenter	Eksterne interessenter
Avdelingssjefen for kompetanse og tannhelse	Elever og søkere
Fagopplæringsjefen	Faglagene
Rådgivere som jobber med naturbruk	Statsforvalteren
Rektor naturbruksskolene	Høgskoler/universiteter
Naturbrukslærere	Bedrifter innen landbruksbaserte næringer
Rådgivere	Velg Skog
Kommunikasjonsavdelingen	Lærebedrifter
Politikere	..
Opplæringskontor innenfor naturbruk	
Fagskolen	
..	

Kostnader og finansiering

Prosjektet krever arbeidsinnsats fra Kompetanse og tannhelse og de fire naturbruksskolene.

Nasjonale utviklingsmidler dekker utgiftene til utvikling og gjennomføring av tiltakene i prosjektperioden.

Lønnskostnader/arbeidstid dekkes av skolene.

Det avsettes inntil 800 000 kr til prosjektet. Det utarbeides en bevilgnings sak.

Suksessfaktorer

- Skolenes engasjement og evne til å gjøre dette til et interessant læringsprosjekt for hele skolemiljøet.
- At skolene setter av nok tid til prosjektet.
- Godt samarbeid mellom skolene, og mellom fylket og skolene, og mellom skolene og Ferskvann.
- Synlige delresultater underveis.
- Gode leveranser fra Ferskvann.

Organisering

Prosjektansvarlig: Næring og internasjonalt samarbeid (NIS).

Styringsgruppe: Trond Carlson (prosjektansvarlig) og Jørn Olav Bekkelund.

Prosjektleder og koordinator: Sissel By Ingvaldsen. Leder prosjekt/koordineringsgruppa og rapporterer til styringsgruppa.

Prosjekt/koordineringsgruppe: Sissel By Ingvaldsen, Inger Masdal, Kristin Flesjø, repr fra kommunikasjon, repr fra de fire skolene med lederansvar. Rapporterer til styringsgruppa.

Markedsråd: Hver skole har sitt markedsråd som består av ansatte og elever.

Markedsrådene rapporterer til prosjekt/koordineringsgruppa.

Interessenter

Alle interessentene blir involvert i prosjektet. Faglagene representerer næringa og vil ha en sentral rolle i prosjektet. De vil fungere som en kanal for aktivitetene i prosjektet. Faglagene og Statsforvalteren skal involveres gjennom arbeidet i partnerskapsgruppa for RT (regionale tilretteleggingsmidler) og RK (rekruttering og kompetanse) midlene. De øvrige interessentene blir involvert på ulikt vis.

14. juni 2021

Trond Carlson, prosjektansvarlig